

Čínsky magický štvorec

Začnime starovekou Čínou a tajomným štvorcem nazývaným **Lo Shu**. Tento štvorec bol jednou zo základných prírodovedeckých koncepcií starovekej Číny. Číslo 5 v jeho strede bolo veľmi významným. Päť bolo chutí, farieb, dokonca aj svetových strán. Okrem tradičných sever, juh, východ a západ pribudol stred (Čína). **Lo Shu** bol predmetom utajenia, zverejnený dynastiou Sung.

Pôvodná podoba **Lo Shu** nebola magická.

```
      1
     4   2
    7   5   3   (pôvodná podoba Lo Shu)
     8   6
      9
```

Magický z neho dostávame až výmenou dvojíc čísel 1 a 9, 3 a 7 a zarovnaním do riadkov

4	9	2
3	5	7
8	1	6

(zmenená podoba Lo Shu)

Iným utajovaným symbolom starovekej Číny bol tzv. **Che - tchu**.

```
      6
      1
     8 7 5 3 2   (ranná podoba Che - tchu)
      9
      4
```

Jeho ranná podoba je a vývin sa predpokladá z **Lo Shu**.

Čínska prírodná filozofia bola prepracovaná do detailov. Princíp sveta bol vytvorený z 5 elementov: **voda, oheň, kov, drevo a zem**.

Keďže **Lo Shu** bol jeden zo základných symbolov, jeho spojenie so základným princípom 5 elementov bol nasledovný: každému z elementov okrem zeme bola pridelená dvojica čísel, jedno z nich bolo párne, druhé nepárne

4	9	2	
	kov	o	
3	d	5	h
	r	zem	e
	e		ň
	v	voda	
8	o	1	6

(Lo Shu princípom 5 elementov)

V 6. stor. p. n. l. sa objavila koncepcia dvoch princípov **jin a jang**. V tejto dvojici je **jin** ženský princíp, ktorý je symbolom tmy, pasivity, chladu (ženského princípu boli párne čísla) a **jang**, mužský princíp, ktorý je symbolom svetla, aktivity a tepla a ako iste predpokladáte, mužského princípu boli nepárne čísla.

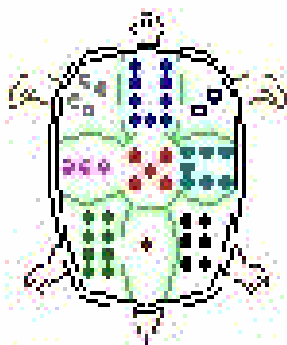
(jng - jang)

Tieto dva princípy boli znázorňované tým obrázkom, odtiaľ ten známy symbol, ktorý vyjadroval jeho nedeliteľnosť na dve rovnaké časti bez toho, aby jedna časť neobsahovala aj tú druhú farbu (malý krúžok vo vnúti).

Ďalším pojmom sú **tiagramy** (obrazce vytvorené z 3 čiar, súvislé alebo prerušované). Kruh **tiagramov** bol symbolom Nebies. Aj tie boli úzko späté s **Lo Shu**. Od doby dynastie Sung sa tradoval zápis **Lo Shu** do štvorcovej siete, v jej políčkach boli malé pospájané krúžky, ktorých počet odpovedal danému číslu. Čierne krúžky znázorňujú párne (ženské) čísla biele nepárne (mužské) čísla.

Legendárny štvorec **Lo Shu** je opradený mnohými príbehmi, ktoré sa zachovali dodnes. Zopár ich uvediem.

Bolo to pred vyše 3000 rokmi p. n. l., keď v antickej Číne nastala povodeň. Ľudia sa snažili ponúknuť bôžikovi rieky obety, aby utíšili jeho hnev i zažehnali povodeň. Z rieky vychádzala korytnačka, ktorá obišla obeť a vrátila sa späť do rieky. Boh rieky neprijímal obeť, až kým zvedavé dieťa neobjavilo podivné znaky na pancieri korytnačky. Odvtedy obyvatelia prinášali správne množstvo obetí (15).

(Spomenutá korytnačka)

Magický štvorec, ktorý mala na svojom pancieri

4	9	2
3	5	7
8	1	6

Ďalšia legenda rozpráva o cisárovi Yu a korytnačke. Cisár Yu mal rád Žltú rieku (Huang - he), rád sa pri nej prechádzal a oddychoval. Istého večera pohľadom blúdil po oblohe, keď si v istej chvíli uvedomil, že pred sebou vidí korytnačku. Cisár poznal príbehy o rieke Lo a veril, že korytnačka je symbolom šťastia, preto každú noc pred spaním pozrel na

nočnú oblohu. Po dlhšom čase sa mu podarilo pri prechádzke stretnúť tvora, ktorého poznal z oblohy. Pancier korytnačky mu bol dôverne známy, ale detaily na ňom boli preňho novosťou. Čo to všetko znamená, kládol si otázku. Pomaly sa vracal domov, a jeho myslou prebiehalo množstvo myšlienok. Uvedomoval si rôznorodosť čísel a trápil sa, čo majú tieto čísla preňho znamenať, či sú to roky úspechu, alebo roky života. Odpovede neprichádzali. Cisár bol strápený, lebo k rieke prišiel hľadať pokoj a namiesto neho našiel pochybnosti.

Iný príbeh hovorí o veľkej korytnačke, ktorá vyšla na breh z rieky Lo v Číne pred viac ako 4000 rokmi p. n. l.. Na pancieri mala špeciálny. Čísla (bodky) na pancieri horizontálne, vertikálne i na diagonále dávali súčet 15 (obr. 1.7 stred). Je to ekvivalentné 15 dňom v každej z 24 periód v Čínskom slnečnom veku. Čínsky systém časových rozmerov tiež berie do úvahy číslo 9. Čas je rozdelený do 9 vekov, každý po 20 rokov. Tri 20-ročné veky tvoria jednu periódu. Celý cyklus je 180 rokov. Každéj perióde zodpovedá číslo od 1 po 9.